

VNG-analyse uitspraak rechter vuurwerkverbod Hilversum

Uitspraak voorzieningenrechter

Volgens de voorzieningenrechter moet de conclusie zijn dat de met artikel 2:73 van de APV neergelegde taak op het vlak van het voorkomen van gevaar, schade en overlast niet anders kan worden geduid dan een taak op het vlak van de openbare orde, zoals de naam van het hoofdstuk van de APV waarin dit artikel is opgenomen ook al aanduidt. Bovendien valt in ieder geval "gevaar", maar ook "schade" en "overlast" onder het begrip openbare orde. Aan het college van Burgemeester en Wethouders komt op dat vlak geen taak toe. Artikel 2:73 van de APV is dan ook volgens de Voorzieningenrechter onverbindend.

Gevolgen

Als de voorzieningenrechter het verzoek toewijst, betekent dat in dit geval dat het besluit wordt opgeschort. Het besluit geldt dan tijdelijk niet totdat op een eventueel beroep in een bodemprocedure is beslist.

Juridische visie VNG

De VNG is het niet eens met de uitspraak van de Voorzieningenrechter. Met diverse staatsrechtgeleerden zijn wij van mening dat de rechter hier een vergissing maakt. Op korte termijn is er in juridische zin echter weinig tegen te ondernemen, omdat geen rechtsmiddelen tegen de schorsing van het Aanwijzingsbesluit open staan en daarom een bodemprocedure moet worden gestart om de schorsing ongedaan te maken.

Argumenten tegen

De VNG voert de volgende argumenten aan tegen de uitspraak van de voorzieningenrechter:

- De zorg voor het handhaven van de openbare orde is op basis van de Gemeentewet bij zowel de burgemeester als het college neergelegd. Artikel 172 lid 1 Gemeentewet geeft de burgemeester de bevoegdheid om de orde te handhaven in situaties waarin snel en krachtadig optreden is vereist. Wanneer er de mogelijkheid is om gedurende een langere periode een overweging te maken over een gewenste maatregel, kan het college daartoe besluiten en (zoals in deze situatie) een aanwijzingsbesluit nemen. Altijd is er in de jurisprudentie op deze wijze uitvoering gegeven aan het beleid rondom handhaving van de openbare orde. In dit verband wijzen bij bijvoorbeeld op de uitspraak van de Rechtbank Leeuwarden (Rb Leeuwarden 27-12-2001, 01/1133 GEMWT, LJN AD7648). Dat is ook belangrijk in het kader van de democratische legitimatie van een besluit: een burgemeester zou immers anders op eigen initiatief kunnen besluiten om zelfstandig

allerlei maatregelen te nemen. Dat is onwenselijk in het kader van de democratische besluitvorming op lokaal niveau.

- De gemeenteraad bepaalt het gewenste niveau van orde en rust en beïnvloedt deze door middel van normstelling in de Algemene Plaatselijke Verordening. Dat is in Hilversum exact zo gebeurd. Op grond van artikel 160 Gemeentewet heeft het college vervolgens de bevoegdheid om beslissingen van de raad voor te bereiden en uit te voeren. Het Aanwijzingsbesluit is een uitvoeringsbevoegdheid van het college, op basis van het door de gemeenteraad in de APV neergelegde beleid. Ook op deze grond mist de schorsing van de Voorzieningenrechter doel.
- De vergelijking met de aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied mist eveneens elke grondslag. Daarbij gaat het om de mogelijkheid preventief te fouilleren en dienen op korte termijn ingrijpende maatregelen te worden genomen op basis van vrees van verstoring van de openbare orde en het gevaar voor de veiligheid. In dit geval gaat het om een juridisch legitiem verbod op het afsteken van vuurwerk in bepaalde zones, omdat daar bijvoorbeeld ouderen, kinderen en dieren extra gevaar kunnen lopen bij het afsteken van vuurwerk. Een dergelijke maatregel is daarom volstrekt onvergelijkbaar met het instellen van een veiligheidsrisicogebied.
- Omdat de uitspraak ten slotte alleen ziet op een specifiek gebied in een specifieke gemeente en de juridische overwegingen bovendien omstreden zijn, is het de vraag of de schorsing van dit Aanwijzingsbesluit gevolgen heeft voor alle andere gemeenten in Nederland. Wij beantwoorden die vraag vooralsnog ontkennend.

Advies VNG aan gemeenten :

- Voor de korte termijn is juridische actie vanwege het ontbreken van de mogelijkheid om een rechtsmiddel in te stellen niet opportuun. De uitspraak van de Voorzieningenrechter ziet alleen op de gemeente Hilversum, niet op de aanwijzingsbesluiten van andere gemeenten. In juridisch opzicht verandert er in principe voor andere gemeenten niets;
- Elke gemeente kan handhavend optreden op basis van artikel 2:73 tweede lid van de APV (model VNG). Daar is geen aanwijzingsbesluit voor nodig. In dit artikel staat dat het verboden is consumentenvuurwerk op een openbare plaats te gebruiken als dat gevaar, schade of overlast kan veroorzaken. De gemeentelijke handhaver kan krachtens het tweede lid van dit artikel optreden tegen het gebruik van vuurwerk in bijvoorbeeld een promenade, een passage, een portiek of een plek waar veel mensen zich verzamelen. De situatie dient ter plekke door de handhaver te worden beoordeeld.